

Accions per reforçar la memòria de la professió

Miquel Bruguera
 Director de la Unitat d'Estudis
 Acadèmics

Preservar la memòria de la professió i defensar i promoure el patrimoni mèdic ha estat una de les preocupacions de la Junta de Govern des de fa molts anys. Seguint amb aquesta línia, l'any 2016 s'ha dedicat a reconèixer al ginecòleg doctor Miquel A. Fargas. També s'ha avançat en la consolidació de la Galeria de Metges, i s'ha mostrat en exposicions l'interessant patrimoni mèdic català i s'ha editat la nadala dedicada als metges catalans a les colònies espanyoles d'Amèrica

L'Any doctor Miquel A. Fargas

El Col·legi ha dedicat l'any 2016 al catedràtic de Ginecologia de la Universitat de Barcelona Miquel Arcàngel Fargas (1858 - 1916), amb motiu del centenari de la seva mort.

Fargas, el pioner de la ginecologia catalana, fou un gran cirurgià, admirat pels seus coetanis, que formà un estol de metges i féu per primera vegada a Catalunya un llistat d'intervencions quirúrgiques ginecològiques. Compromès políticament, fou cofundador de la Lliga Regionalista i promotor actiu de l'ús del català en medicina impulsant i presidint el primer Congrés de Metges de Llengua catalana, que va tenir lloc a Barcelona el 1913.

Sota la direcció del comissionat de l'any Fargas, el professor Josep M. Lailla, s'han celebrat actes a la seu del Col·legi per exposar la personalitat i l'obra de Fargas, una exposició sobre l'evolució històrica de la Ginecologia catalana, i la publicació del llibre *La història de l'Obstetrícia i la Ginecologia catalanes i els seus personatges. En homenatge a Miquel A. Fargas.* ■

→ Dr. Miquel A. Fargas.

Metges catalans a les colònies espanyoles d'Amèrica durant els segles XVIII i XIX

La nadala de 2016 explica per què una colla de metges catalans deixen el seu país i s'instal·len a l'Amèrica Llatina durant els segles XVIII i XIX i aporta una breu biografia de 26 personatges. Els que emigren al segle XVIII són cirurgians de la marina espanyola que, cansats de navegar, es queden en algun port de les colònies espanyoles, alguns amb autorització dels seus superiors i d'altres simplement desertant. Al segle XIX, la majoria s'exilien per raons polítiques, a

conseqüència dels conflictes entre liberals i absolutistes, en els quals habitualment guanyaven els segons i els metges formaven part dels primers.

Un fet destacat de l'emigració de metges catalans a les colònies espanyoles d'Amèrica és que s'integren als països que els acullen, on introdueixen millores socials i contribueixen al desenvolupament de la sanitat. Molts dels que hi van anar abans que les colònies obtinguessin la independència de la Corona espanyola prengueren posició a favor dels insurrectes, combatent amb les forces militars alliberadores. ■

Les exposicions: una oportunitat per difondre el patrimoni mèdic català

L'espai d'exposicions Pedro i Pons del Col·legi va obrir l'any 2016 amb l'exposició *Veure-hi clar. Oftalmologia Històrica a Catalunya*. Pocs mesos després, vàrem inaugurar *La medicina de les dones. Ginecologia Històrica a Catalunya*. Totes dues exposicions, executades pel Museu d'Història de la Medicina de Catalunya, han pres com a punt de partida els anys commemoratius dedicats pel Col·legi als metges Ignasi Barraquer i Miquel A. Fargas, respectivament. Han estat ocasions excel·lents per mostrar la riquesa material de què disposa el Museu i les aportacions que els metges catalans han fet al desenvolupament de les especialitats mèdiques. A partir d'aquestes mostres hem creat un producte nou: els llibrets de sala, una evidència física del valor d'aquestes exposicions, de la singularitat visual dels materials i de l'aposta ferma i decisiva que fa el Col·legi per la defensa i promoció del patrimoni mèdic a Catalunya. ■

→ Web de la Galeria de Metges Catalans.

Galeria de Metges Catalans

La pàgina web Galeria de Metges Catalans està plenament consolidada. Iniciada el 25 d'abril del 2012 amb 50 biografies, al final de 2016 n'hi ha 583, cent més que al final de 2015. A la Galeria es detalla amb fotografies la vida professional dels metges i es dona una relació de l'obra publicada. L'hemeroteca permet l'accés directe a articles de premsa que tracten del personatge. En la redacció d'aquests textos biogràfics, hi han col·laborat 125 redactors, majoritàriament metges i metgesses, però també historiadors, arxivistes i periodistes.

Una novetat d'aquest any ha estat l'estrena d'una nova portada més atractiva que informa de les noves biografies incorporades, a més de les actualitzacions de les ja existents. També s'han introduït canvis que permeten que s'hi pugui accedir des de tauletes i mòbils, fet que ha determinat un increment notable de les visites, que l'any 2016 han estat 29.500.

Les dades de biografies dels metges de la Galeria se citen en diversos articles que es publiquen en revistes de caràcter local i comarcal, així com en publicacions d'història. Sovint, la publicació d'un nou personatge a la Galeria es tradueix en una menció als articles de la Viquipèdia catalana o castellana. La Galeria se cita com a font d'informació consultada en diferents publicacions històriques, impreses o digitals, i també en tesis doctorals. ■

→ Exposició *La medicina de les dones. Ginecologia Històrica a Catalunya*